

ΘΥΜΙΑΜΑ

«Θυμιάμά Σοι προσφέρομεν, Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, εἰς ὁσμὴν εὐωδίας πνευματικῆς»

Ἑβδομαδιαῖο περιοδικό • Ἀριθμ. φύλ. 43

24 Μαρτίου 2018

Συντάκτης: Ἐπίσκοπος Ἱερραμίας

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΓΟΥΡΥΝΟΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΕΩΣ

ΓΕΝΕΣΗ (γ)

Ἡ πώση καί τὰ ἐπακόλουθά της (κ. 3-4)

ΚΗΡΥΓΜΑΤΑ

ΣΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

1. Στό προηγούμενο κήρυγμά μας, ἀγαπητοί χριστιανοί, μιλούσαμε γιά τήν ἀμαρτία τῶν πρωτοπλάστων, πού τήν λέμε «πώση». Γιατί τήν λέμε ἔτσι; Γιατί αὐτό ἐγινε. Ὁ Θεός ἔκανε τόν ἄνθρωπο σάν ἕνα ὠραῖο ἄγαλμα καί ἡ ἀμαρτία τό γκρέμισε!... Ὅλα τὰ κακά στήν γῆ προέρχονται ἀπό αὐτήν τήν πώση τοῦ Ἀδάμ καί τῆς Εὐας.

Ὁ ὄφις πού δελέασε τήν Εὐά εἶναι ὁ διάβολος (βλ. Β΄ Κορ. 11,3. Ἀποκ. 12,9). Αὐτός ἀρνήθηκε στήν Εὐά αὐτό πού τούς εἶπε ὁ Θεός ὅτι, ἂν φάγουν ἀπό τό δένδρο, πού τούς εἶπε νά μή φάγουν, θά ἔχουν ὡς κατάληξη τήν φθορά καί τόν θάνατο (2,16.17). Ἀκόμη ὁ διάβολος εἶπαμε ὅτι ἐπέιρασε τήν Εὐά μέ τήν ὑπόσχεση «ἔσεσθε ὡς θεοί» (3,5), ὅτι δηλαδή θά γίνουν σάν τόν Θεό ἂν φάνε ἀπό τό ἀπηγορευμένο δένδρο. Καί πραγματικά ὁ ἄνθρωπος ἦταν πλασμένος γιά τήν θέωση, ἀλλά μέ τήν ὑπακοή του στό θέλημα τοῦ Θεοῦ καί ὄχι μέ τήν ἀνυπακοή του. Ἀπατήθηκε, λοιπόν, ἡ Εὐά καί ἔπειτα αὐτή μέ τήν σειρά της παρέσυρε τόν Ἀδάμ καί ἔφαγε καί αὐτός ἀπό τόν ἀπηγορευμένο καρπό. Ἡ ἀμαρτία αὐτή τῶν πρωτοπλάστων, ἡ «πώση» ὅπως τήν εἶπαμε, ἐγινε γιά τό ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔκανε κακή χρήση τῆς ἐλευθερίας του. Καί ἐπειδὴ ἡ ἐλευθερία, τό μεγάλο αὐτό χάρισμα πού λάβαμε ἀπό τόν Θεό, ἐγινε αἰτία τῆς πώσης τοῦ ἀνθρώπου, αὐτή εἶναι πού πρέπει τώρα νά προσέξει ὁ ἄνθρωπος γιά νά ἀρέσει στόν Θεό. Γι' αὐτό καί πρέπει νά ἐκλέγει ἕνα φωτισμένο πνευματικό πατέρα καί νά κάνει ὑπακοή σ' αὐτόν, γιά νά θεραπεύσει στόν ἑαυτό του τό κακό τῆς πώσης, τήν κακή, δηλαδή, χρήση τῆς ἐλευθερίας πού ἔκανε.

2. Ἐδῶ στό βιβλίον τῆς Γένεσης πού διαβάζουμε γιά τήν πώση τοῦ ἀνθρώπου γίνεται λόγος γιά δύο «σπέρματα». Γιά τό «σπέρμα τῆς γυναίκα» καί γιά τό «σπέρμα τοῦ ὄφεως» (3,15). «Σπέρμα τῆς γυναίκα» εἶναι κατά πρῶτον ὁ Χριστός καί, δεύτερον, ἡ Ἐκκλησία του (Γαλ. 3,16.26). Ἄς παρατηρήσουμε τήν ἔκφραση «σπέρμα γυναικός». Ἐδῶ ἡ Ἁγία Γραφή πρωτοτυπεῖ, γιατί ὁ ἄνθρωπος εἶναι «σπέρμα» τοῦ ἀνδρα. Ἀλλά ἐδῶ πρόκειται γιά τόν Ἰησοῦ Χριστό, ὁ ὁποῖος γεννήθηκε παρθενικά ἀπό τήν Παναγία. Γι' αὐτό ὁ προφητευόμενος Χριστός λέγεται μόνο «σπέρμα γυναικός». «Σπέρμα τοῦ ὄφεως» εἶναι ἐκεῖνοι πού ἀπέρριψαν τόν Χριστό καί ἀκολουθοῦν τόν διάβολο (Α΄ Ἰωάν. 3,8-10). Ὁ Ἰησοῦς Χριστός κατέστρεψε τόν διάβολο μέ τόν σταυρικό Του θάνατο. Καί ἐκπληρώθηκε, λοιπόν, αὐτό πού λέγεται ἐδῶ στήν προφητεία, σάν «πρωτο-εὐαγγέλιο», ὅπως τήν εἶπαμε, ὅτι τό «σπέρμα Γυναικός» θά συντριψίει τήν κεφαλή τοῦ ὄφεως (3,15).

3. Μέ τήν ἀμαρτία τοῦ Ἀδάμ ἦλθε κατάρα στήν γῆ («ἐπικατάρατος ἡ γῆ ἐν τοῖς ἔργοις σου», 3,17) καί ὁ ἄνθρωπος τώρα θά ἐργάζεται μέ κόπο καί μέ μόχθο, μέχρις ὅτου νά τόν δεχθεῖ ὁ τάφος του («ἔως τοῦ ἀποστρέψαι σε εἰς τήν γῆν, ἐξ ἧς ἐλήφθης», 3,19). Γιατί ὁ θάνατος καί ἡ φθορά στό μνημα ἦλθαν στόν κόσμο ἀπό τήν ἀμαρτία τοῦ Ἀδάμ (βλ. Ρωμ. 5,12). Στόν παράδεισο, εἶπαμε, ὑπῆρχε καί ἄλλο δένδρο, τό «δένδρο τῆς ζωῆς». Στήν κατάσταση ὅμως πού εἶναι τώρα ὁ ἄνθρωπος, στήν πεπρωκυία του κατάσταση, δέν μπορεῖ νά ἔχει τήν στενή σχέση μέ τόν Θεό, γιατί ὁ Θεός δέν δύναται νά ἐνωθεῖ μέ ἀκάθαρο. Ἔτσι δέν μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νά φάει ἀπό τό δένδρο τῆς ζωῆς καί γι' αὐτό ἐκδιώκεται ἀπό τόν παράδεισο (3,23-24). Τό «δένδρον τῆς ζωῆς» προεικόνιζε τόν Χριστό, διά τοῦ ὁποῖου ὁ ἄνθρωπος ξαναποκτᾷ τόν παράδεισο.

4. Καί τώρα, ἀδελφοί, δημιουργεῖται ἡ οἰκογένεια τοῦ Ἀδάμ ἔξω ἀπό τόν παράδεισο. Ἡ οἰκογένεια βέβαια δημιουργεῖται μέ τόν γάμο. Ὁ γάμος θεσπίστηκε ἀπό τόν Θεό μέσα στόν παράδεισο (βλ. 2,24). Ἄρα εἶναι θεῖος θεσμός, ὅπως ἤδη εἶπαμε. Διδάσκει ὅμως ἡ θεολογία μας ὅτι διαφορετικά θά ἦταν ὁ γάμος τοῦ ἀνθρώπου στόν παράδεισο ἂν δέν ἀμάρτανε, καί διαφορετικός εἶναι τώρα, ἔξω ἀπό τόν παράδεισο. Δέν γνωρίζουμε ἀκριβῶς τό πῶς θά ἦταν ὁ παραδείσιος γάμος, πάντως θά ἦταν ἔτσι, ὥστε οἱ πρωτόπλαστοι δέν θά ἔχαναν τήν παρθενία τους. Ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ θά εὑρίσκε τόν τρόπο πῶς νά πολλαπλασιάζονται παρθενικά στόν παράδεισο οἱ ἄνθρωποι. Ἀλλά καί τώρα, μετά τήν πώση,

μιλώντας ή Γένεση έδω για τον γάμο τον παρουσιάζει μέ τό ρήμα «γνωρίζω». Ό γάμος, λοιπόν, δέν είναι ένωση σωμάτων μόνο, αλλά είναι μιά βαθειά γνώση των δύο προσώπων, είναι ένωση καρδιών, γι' αυτό διαβάζουμε έδω τήν φράση «*Αδάμ έγνω Εύαν τήν γυναίκα αυτού*» (4,1). Από τον γάμο του Αδάμ καί τής Εύας έγεννήθησαν στήν αρχή δύο παιδιά, ό Κάιν καί ό Άβελ (4,1). Έγεννήθησαν βέβαια τά παιδιά από τους γονείς τους, αλλά έδω ή Εύα, όταν έγέννησε τό πρώτο της παιδί είπε μέ χαρά «*έκτησάμην άνθρωπον διά του Θεου*» (4,2). Βεβαίως! Ό Θεός δίδει κήσιν (Α' Βασ. κεφ. 1). Ό καθένας έρχεται σε ύπαρξη τήν στιγμή τής συλλήψεως του («*συλλαβούσα*», 4,1) καί έννέα μήνες άργότερα γεννάται! Άν κανείς σκεφθεί τήν όλη διαδικασία τής κήσης καί τής γέννας του ανθρώπου, θά τό παραδεχθεί άπόλυτα ότι ό Θεός ένεργεί στήν δημιουργία αυτή. Ό Θεός φέρει κάθε άνθρωπο σε ύπαρξη στήν κοιλία τής μάνας του κατά τήν στιγμή τής συλλήψεως του. Η ύπαρξη του ταυτίζεται μέ τήν σύλληψή του.

5. Καί τά δύο παιδιά του Αδάμ, καί ό Κάιν καί ό Άβελ, λάτρευαν τον Κύριο καί πρόσφεραν θυσίες σ' Αυτόν. Αλλά ό Θεός επέβλεπε εύμενώς καί έδέχετο τήν θυσία του Άβελ, γιατί ό Άβελ είχε μιά καλή καρδιά, ήταν «*δίκαιος*», όπως τον είπε ό Κύριος (Ματθ. 23,35). Καί επειδή, λοιπόν, ήταν δίκαιος, δηλαδή, καθαρός στήν ψυχή, είδε μέ τήν πίστη του (βλ. Έβρ. 11,6) ότι θά σαρκωθεί ό Υιός του Θεού καί ή θυσία Του θά είναι σάν ένα άρνί για τήν σωτηρία του κόσμου (βλ. Ματθ. 23,35. Λουκ. 11,51. Έβρ. 11,4. 12,24). Καί ή θυσία του Άβελ στον Θεό ήταν «*άπό των πρωτοτόκων των προβάτων αυτού*» (4,4), ένω ή θυσία του Κάιν ήταν «*άπό των καρπών τής γής*» (4,3), ως γεωργός πού ήταν αυτός. Τήν θυσία του Κάιν τήν απέρριψε ό Θεός (4,4-5). Τήν απέρριψε γιατί ή καρδιά του δέν ήταν εύθεια μέ τον Θεό. Όπως λέγει ό θεολόγος Ιωάννης, ό Κάιν «*έκ του πονηρού ήν... καί τά έργα αυτού πονηρά ήν*» (Α' Ιωάν. 3,12). Τά πάθη του Κάιν στήν έπιστολή του Ιούδα (στίχ. 11) περιγράφονται ως «*όδός του Κάιν*». Η «*όδός*» αυτή του Κάιν χαρακτηρίζεται από τά άμαρτωλά πάθη του, τά όποια τον είχαν κυριαρχήσει. Ένα από αυτά τά πάθη ήταν μιά υπερβολική λύπη του, πού γινόταν φανερή στήν καταπεσμένη μελαγχολική όψη του. Έπειδή, δηλαδή, άπορρίφθηκε από τον Θεό ή άλαζονική του λατρεία, αυτός «*έλυπήθη λίαν καί συνέπεσε τώ προσώπω αυτού*» (4,5). Έπρεπε νά λυπηθεί βέβαια ό Κάιν, γιατί δέν του γινόταν δεκτή ή θυσία από τον Θεό, αλλά νά λυπηθεί μέ λύπη καλή, ή όποια όδηγεί στήν ταπείνωση καί στήν μετάνοια, ένω ή υπερβολική λύπη τά καταστρέφει καί τά δύο, καί τήν ταπείνωση καί τήν μετάνοια. Παρά ταύτα όμως ό Θεός άγαπούσε τον Κάιν καί γι' αυτό προσπαθούσε νά τον φέρει σε μετάνοια (4,6.7). Του συνιστά νά κάνει καί αυτός όρθά τήν λατρεία του («*όρθως προσενέγκης*»), αλλά του υποδεικνύει καί τήν άμαρτία του («*όρθως δέ μή διέλης, ήμαρτες*»). Του λέγει νά ήσυχάσει στήν καρδιά του («*ήσύχασον*») μέ τήν μετάνοιά του, γιατί ή καρδιά του είναι γεμάτη από ταραχή λόγω των παθών του. Επίσης ό Θεός συνιστά στον Κάιν νά είναι ό φύλακας του άδελφού του, γιατί αυτός θά είναι ό φροντιστής του («*πρός σε ή άποστροφή αυτού καί σύ άρξεις αυτού*», 4,7). Αύτά λέγονται, γιατί ό Κάιν ήταν ό μεγαλύτερος άδελφός καί αυτός έπρεπε νά έχει τήν ευθύνη για τον νεώτερο άδελφό του. Όπως οί γονείς του Κάιν φρόντιζαν για τήν ευτυχία του, έτσι καί αυτός επίσης έπρεπε νά δείχνει άγάπη καί φροντίδα για τον νεώτερο άδελφό του.

Δυστυχώς όμως ό Κάιν άρνήθηκε νά ενδιαφερθεί νά νικήσει τά πάθη του μέ τήν μετάνοια καί άφησε τήν όργή του νά τον όδηγήσει σε μίσος καί φόνευσε τον άδελφό του τον Άβελ (4,8). Καί τώρα όμως πάλι ό Θεός εκάλεσε τον φονιά Κάιν σε μετάνοια, ρωτώντας τον για τον άδελφό του τον Άβελ. Αλλά αυτός άρνήθηκε αυτό πού του είχε πει ό Θεός προηγουμένως, ότι πρέπει νά φροντίζει για τον μικρότερο άδελφό του (4,7)· ότι, δηλαδή, πρέπει νά είναι «*φύλακάς*» του καί μέ αυθάδεια άπάντησε στον Θεό: «*Μή φύλαξ του άδελφού μου ειμί έγώ;*» (4,9). Αλλά καί πάλι ό Κάιν, όταν άκουσε τον έλεγχο του Θεού για τήν άμαρτία του καί τήν τιμωρία του γι' αυτήν (4,10-12), λυπήθηκε μέν, αλλά όχι λύπη πού φέρει μετάνοια καί αυτή έπειτα φέρει τήν σωτηρία. Λυπήθηκε λύπη άπελπιστική. Ό Κάιν χρησιμοποίησε τήν άμαρτία του ως αίτία για νά αποφύγει τήν μετάνοια, γιατί δέν πίστευε στήν Χάρη του Θεού. Είπε στον Θεό: «*Μείζων ή αίτία μου του άφεθηνάί με*» (4,13). Είπε, δηλαδή, ότι ή άμαρτία του είναι πολύ μεγάλη καί δέν μπορεί νά συγχωρηθεί.

Πραγματικά, από τον λόγο του αυτόν ό Κάιν απέδειξε ότι δέν πίστευε στήν Χάρη του Θεού, πού συγχωρεί όλα τά άμαρτήματα.

Ός τιμωρία του άμαρτήματός του ό Κάιν λαμβάνει τώρα τό νά είναι πλανώδιος καί έξόριστος πάνω στήν γή (4,14), γι' αυτό καί κατοίκησε στήν γή «*Ναϊδ*», πού σημαίνει «*τόπος έξορίας*» (4,16). Αλλά, στήν άπογοητευτική του κραυγή προς τον Θεό, ότι έξόριστος έτσι όπως θά ζει, ό καθένας πού θά τον βρεί θά τον σκοτώσει, ό Θεός του έβαλε «*σημείον*» στό πρόσωπό του για νά γνωρίζεται, μέ τήν άπειλή, ότι όποιος φονεύσει τον Κάιν, θά λάβει από τον Θεό επτάδιπλη τιμωρία (4,15). Ποιό είναι αυτό τό «*σημείο*» προστασίας του Κάιν; Είναι τό τελευταίο γράμμα του Έβραϊκού άλφαβήτου Τ (ταυ), τό όποιο καί κατά τό σχήμα του καί κατά τήν όνομασία του σημαίνει «*Σταυρός*», ό όποιος είναι ή σωτηρία όλων των άμαρτωλών.

Μέ πολλές εύχές, † Ό Μητροπολίτης Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως Ίερεμίας